

POMYKAĆ (22) *ob impf*

o oraz a jasne.

inf pomykać (1). ◇ *praes 1 sg* pomykãm (4). ◇ *2 sg* pomykãsz (1). ◇ *3 sg* pomykã (5). ◇ *1 pl* pomykãmý (2). ◇ *3 pl* pomykają (3). ◇ *praet 3 pl m pers* pomykali (1). ◇ *imp 2 sg* pomykãj (1). ◇ [con 1 pl m pers bysmy pomykali.] ◇ *part praes act* pomykając (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII (z Cn) – XVIII w.

1. *Poruszać coś, zmieniać położenie czegoś przez poruszanie; demovere, propellere, provolvere, semovere Mącz; promovere, provehere Cn [w tym: czego (9)] (15) : Provolvo, Potaczam/ powaliam/ pomykam dáley. Mącz 507b, 234c, 287c; Weźmi kwiećia wierzbowégo/ á nátlucz go ze pšim lãdlem [...] thymże ón włóšieñ pomázuy pomykájąc áż wypãdnie. SienLek 171 v; połóż oko náLiniéy a.c. pomykayże go ták dłuogo po niéy/ áż przez kóniec lafki/ to ieft/ przez e. vřrzyřz b. kóniec téy dálekošći. GrzepGeom P3v; [zãwlecż koniowy włóšieñ ná pieršiach álbo tákież ná vdźiech/ áby ták zá częřty^m poćiągãnim pomykájąc wiécey ropy wychodźiło Cresc 1571 529].*

pomykać czym (1): ma matka onego dziecięćia palczem nacifkać na dziãfla, na Czeluřtki/ pomykájąc palczem y tam y łam/ aby ona wodnołć flona wypłynęła FalZioł V 38.

pomykać w czym (1): mušić być włóšieñ dwã kroć dłuřzřzy niř óná podřkórna ráná: á to dla tego/ ábyř mogł on řnur nakãřdy dźieñ w rãnie pomykáć SienLek 171v.

pomykać gdzie (1): Siłã gwiazd Pãnnã wftãjąc ná morze pomyka: W ten czãř Lutnia/ y Delphin/ w ten czãř řtrzałã znika. Znimi Lãbęć po ogón/ y częřć Eridaná/ Y łeb koñfki/ y řzyiã šięga Oceaná. KochPhaen 21.

Zwroty: »pomykać granic« = *przesuwać granice, rozszerzając teren; proferre a. propagare fines Cn (2):* A o tymże sie pracują Zęby i nokti siłują, By onego przyczynili, Czego łakomie nabyli. A pomykając swych granic Nie mają sobie krzywdy za nic BierRozm 17; KochOdpr Cv.

[»kart nie pomykać« = *nie odwracać kart księgi: ZEm téř pod czãř mieyřcã gołégo niemało [...] zořtãwił/ tom czynił dla tego/ áby kořdy gdy řie Conřtitucya nowa iãka trãfi [...] miał iuř mieyřcé/ gđzieby iã łobie kořdy łãcno przypifãć mógl. Albo wiéć kiedy řie zá lat kilkanašćie y dálej Conřtitucyi nowych námnoży/ [...] było mieyřce dla nich/ kart wřzyřkich nie pomykájąc. JanStat ***2.]*

»korda, miecza, rohatyny pomykać« = *okazywać chęć walki [szyk zmienny] (2:1:1): RejWiz 13; Powiedz mi w ktori řpořob korda pomykali Starzi Polacy/ kiedy řłow pañřkich řłuchali? KochSat B; Prot C2v; Miedzy zbóycy (nieřtetyř) ieft mieřzkãnie moie [...] Mnie mił pokóy/ á oni w zwãdźie řye kochãią/ A gdy zgodę wřpomionę/ mieczów pomykáią [cum loquebar illis, impugnabant me gratis Vulg Ps 119/6]. KochPs 187.*

»na stronę pomykać« (1): *Semoveo, Na řtronę pomykam/ Odmykam/ teř odłãezam. Mącz 235a.*

Przen (1) :

W porównaniu (1): Nigdy w swojey mierze Chćiwořć władze niestoi: záwřdy/ iãko powodź/ Pomyka swoich grãnic nieznãćnie/ ář potym Wřzyřki polã záleie. KochOdpr Cv.

2. *Odwlekać, przedłuzãć, odracać, prolongować; extendere JanStat, actionem denegare, actionis intentionem circumducere, iudicium non dare a. recusare, nullius rei actionem dare, a iudicio dictato repellere Cn (6) :*

Zwrot: »pomykać czasu (czasow)« [*w tym: komu, czemu (4)*] [*szyk zmienny*] (6): Dziwna iest dobroć Bołka kthorey nic y nawiętsze złości niezawádzaią/ gdyż oto łtho y dwádzieścia lath czálu ludziem pomyka ku vznaniu. *BibRadz* I 4a *marg*; cierpiał nam Bog bluźnierftwá wielkie/ folguiąc nam/ y pomykaiąc [!] czálu vznaniu náfzemu *OrzRozm* G2; *RejAp* 5, 31; W Vítáwie od czálu pod wypráwá woienną/ [...] gdy łudzy od pánów łwych chcá odéydz/ którýy łześć niedziel iest zámierzón/ w którým opułczenia y odelzcia v panów łwych prošić maią: tedy tego czálu do dziešiąci niedziel pomykamy [*ad decem septimanas extendimus JanStat* 581]. *SarnStat* 649, 943; [Zebyłmy nie pomykali czálu/ ále tey dowory pátrzyli/ kiedy nam łalká Boža łwieci/ ábyłmy nie byli bełpieczni/ ále thego pilni zebyłmy w dobrych vczynkach náfze dni/ poko żywiemy/ trawili/ áže do łmierci. *GilPos* 195 (*Linde*)].

3. Podsuwać, podszeptywać, napomykać (1) :

Zwrot: »rady pomykać [komu]« (1): Y kazał [*Fiedur*] Kłędzu/ drogá Rycerzowá/ Náiechác krzywým łkokiem ná Krolowá. Rzecze mu Borzuy/ tym mię nie ošzukałz/ Rácžey w czym inłzym łwoię biegłość vkałz. On iákoby łie w tym był nie obaczył/ Vpomniał kłędzá/ žeby názađ raczył. Iuž mu ná ręce pilniey pogładáia/ Y rády czálem dwiemá pomykaią. *KochSz* B2v.

Synonimy: **1.** *popychać, poruszać, potaczać, ruszać, toczyć;* **2.** *oddalać, odkładać, odwłakać, odwłaczać, odwłoczyć.*

Formacje współrdzenne cf MKNAĆ.

Cf POMYKANIE, POMYKANY